

DETALJPLAN FÖR KV ÅRAN OCH NÄTET SAMT DEL AV KV VAKTEN

Centrumverksamhet

Haparanda kommun
Norrbottens län

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR

- Plankarta med bestämmelser och illustration. Denna handling blir juridiskt bindande när detaljplanen vinner laga kraft.
- Planbeskrivning
- Genomförandebeskrivning
- Planillustration
- Miljökonsekvensbeskrivning, MKB
- Riskanalys uppförd av WSP Brand- och Riskteknik, Stockholm, 2006-07-06.
- PM Riskanalys för kv Åran o Nätet, WSP Brand- och Riskteknik, Stockholm, 2007-03-12
- Samrådsredogörelse
- Utlåtande
- Grundkarta
- Fastighetsförteckning

Följande handlingar antages:

- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning
- Genomförandebeskrivning
- Utlåtande

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Planens syfte är att ge möjlighet till centrumverksamhet och bostäder på kv Åran och Nätet inom området för På Gränsen i Haparanda, och att koppla samman det lokala vägnätet med en lokalgata från centrum ut mot På Gränsen-området.

Gång- och cykelvägar ses över och anslutningar till det kommunala gång- och cykelvägnätet skapas.

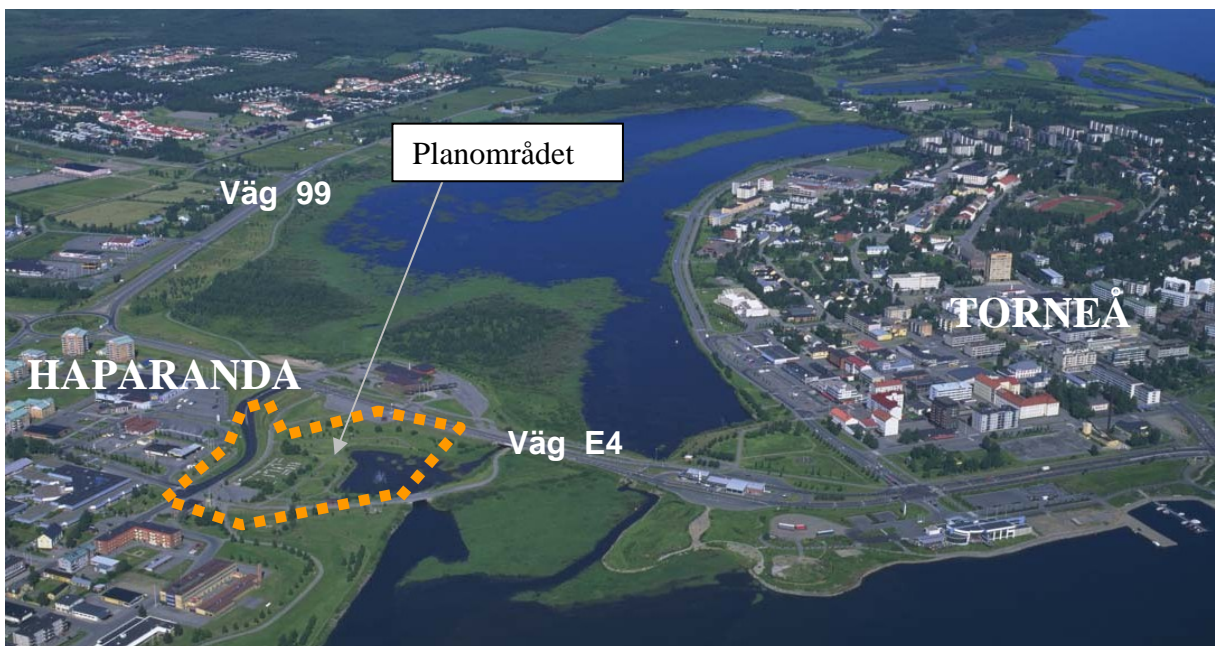
I samband med upprättandet av detaljplanen ansöker kommunen hos länsstyrelsen om upphävande av strandskyddet inom planområdet. Motiven för upphävandet av strandskyddet är bl a utbyggnaden av området utgör en viktig del av utbyggandet av På Gränsen-området och att utbyggnaden inte kan genomföras utan att strandskyddet berörs.

En separat miljökonsekvensbeskrivning är upprättad för den påverkan som planen orsakar.

PLANDATA

Lägesbestämning

Planområdet ligger inom På Gränsen-området som ligger nära Haparanda centrum.

Figur 1. Översikt planområdet, Haparanda..

Areal

Planområdet består av ca 3,8 hektar mark.

Markägoförhållanden

Större delen av planområdet (Haparanda 29:31) är i kommunal ägo. Mindre delar ägs av privata fastighetsägare.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktliga planer

På grund av omvärldsförändringar, Schengen-avtalet m.m. och förändringen av gränsen mellan Sveriges och Finland till en av EU:s inre gränser har Tullen minskat sin bemanning i direkt anslutning till gränsen. Förändringen innebär att markanvändningen för kvarteret Håven måste tillåta även annan markanvändning än offentlig service vilket redan är fallet idag då privata företag nyttjar delar av Tullens gamla lokaler. Gällande översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 2006-06-19 § 42 och redovisar för området centrumområde med bostäder, handel, service m m.

Finska och Svenska vägverken, Torneå och Haparanda har inlett en Svensk/Finsk förstudie för E4 genom På Gränsen området. Vägverken beslutades 26 juni 2006 att driva projektet vidare med projektering av väg på mark med ny cirkulationsplats i korsningen väg E4/Storgatan. Väg E4 skall utformas med stadskaraktär för låg hastighet och i markplan. Beslutet fattades i samråd med Haparanda och Torneå städer.

Den tidigare fördjupande översiktsplanen för På Gränsen-området antagen 2002-12-16 redovisar centrumverksamhet med en blandning av service, handel, kontor och bostäder.

Riksintressen, förordnanden

Planområdet berörs av flera riksintresseområden samt förordnanden:

- Riksintresse för naturvården (orörd fjällälv, intresseaspekter på hydrologi och ekologi) enligt MB 3:6.
- Riksintresse för det rörliga friluftslivet (naturstudier, båtsport, kanotpaddling och fritidsfiske) enligt MB 3:6.
- Riksintresse för det geografiska området; särskilda hushållningsbestämmelser för hushållning med mark och vatten för vissa områden i landet (kustturism och friluftsliv) enligt MB 4:1-2.
- Riksintresse för kommunikationer, väg E4 enligt 3:8 MB.
- Fågelskyddsområde enligt 7:12 MB som innebär förbud mot jakt.
- Natura 2000-område som gäller för Torne älv enligt 4:6 MB.
- Riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. 1 och 2 § MB.

Planområdet omfattas av strandskyddsbestämmelser och är upprättad med stöd av antagen översiktsplan. Kommunen kommer att föreslå att strandskyddet upphävs av Länsstyrelsen innan detaljplanen antas. Motiven för upphävandet av strandskyddet är:

- Utbyggnad av kvarteret utgör en viktig del av utbyggandet av På Gränsen – området
- Utbyggnad av kvarteret kan inte genomföras utan att strandskyddet berörs
- Utbyggnad av kvarteret berör ej det rörliga friluftslivet
- Exploateringen av området har liten inverkan på växt och djurliv
- Vattendom för utbyggnaden finns meddelad av Finsk – Svenska gränsälvscommissionen
- 2002-06-28 enligt lag med anledning av gränsälvsöverenskommelsen den 16 september mellan Sverige och Finland
- Antagen Översiktsplan – Fördjupning På Gränsen (2002-12-16) anger området som kvarter för handel, vägområde och övrig allmän mark.
- Anslutande Finsk detaljplan för väg- och kvartersområde har vunnit laga kraft
- Utbyggnad är i direkt anslutning till befintliga stadscentrum med centrumbebyggelse på såväl svensk som finsk sida.

Landskapsbildsskydd berörs inte.

Detaljplaner

Gällande detaljplan eller områdesbestämmelser saknas till största del inom området.

En detaljplan upphävs till fullo med denna nya plan:

- Detaljplan för del av Haparanda centrum, fastigheten Vakten 16, Gamla tullhuset, laga kraft 1997-04-24. Detaljplanen anger centrumverksamhet som användning i två våningar.

Detaljplaner som berörs och ändras till viss del:

- Detaljplan för kv Patan laga kraft 2006-11-21. Detaljplanen reglerar lokalgatans sträckning samt tillhörande rondell och gc-vägar. I samband med planprocessen upphävdes strandskyddet av länsstyrelsen i Norrbottens län 2006-12-20.
- Detaljplan (stadsplan) för Haparanda stad 1, laga kraft 1953-08-21. Planen anger allmän plats (gata, torg, park eller plantering) för den södra delen av planområdet.

Närliggande detaljplaner är:

- Detaljplan för del av Haparanda 29:31, Seniorboende (kv Dobben) vann laga kraft 2004-07-21. Planen medger bostadsbebyggelse i fem våningar med anslutning till översvämningstågen som löper mellan Haparanda och Torneå.
- Detaljplan för Storgatan – kv Konsumenten vann laga kraft 1992-06-16 och reglerar utfartsförbud mot Storgatan från kv Konsumenten.
- Detaljplan för Konsumenten, laga kraft 1989-11-09. Reglerar handel, bilservice och busstation i anslutning till planområdet.
- Detaljplan för del av kv Konsumenten, laga kraft 1992-06-16. Reglerar handels- samt parkändamål.

Behovsbedömning

Kommunen bedömer att planen har betydande miljöpåverkan och skall åtföljas av en MKB enligt tidigt samråd med länsstyrelsen 2006-08-29. En separat miljökonsekvensbeskrivning har upprättats parallellt med detaljplanen. De huvudsakliga frågorna som behandlas i miljökonsekvensbeskrivningen är:

- Tillgänglighet för oskyddade trafikanter
- Omvandling av stadsbild
- Farligt Gods transporter på väg E4
- Strandskydd och Landskapsbildsskydd, utredning

Länsstyrelsens yttrande från 2006-11-10 redovisar följande aspekter som de anser att, förutom de aspekter som kommunen själv har framfört, skall redovisas:

- Trafikbuller
- Åtgärder för att begränsa inverkan på miljön under byggtiden, exempelvis vid fyllning etc.

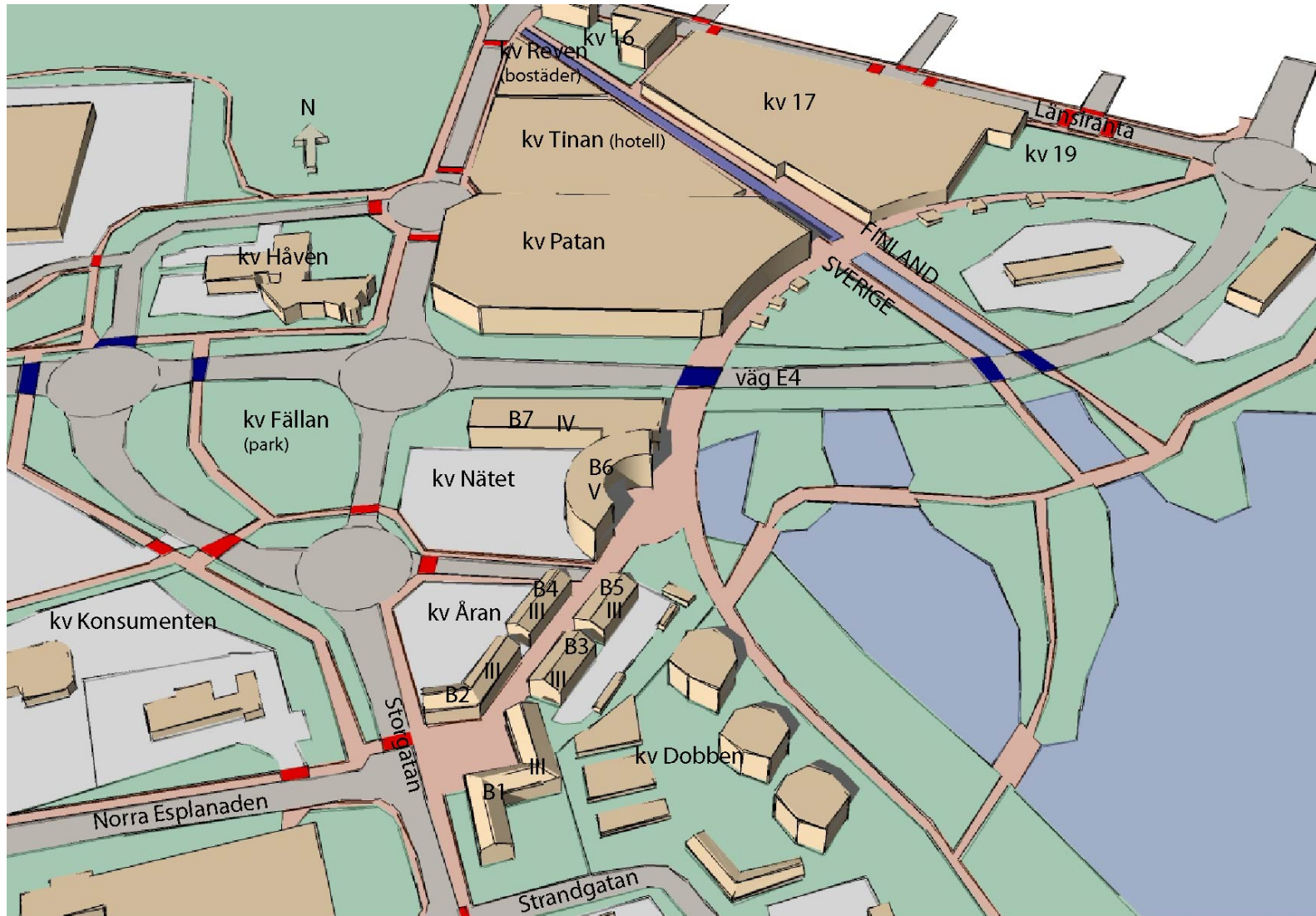
Kommunala beslut

Kommunstyrelsen har 2006-08-14 § 160 beslutat att uppdra till samhällsbyggnadsnämnden att påbörja planarbete kring kv Åran och Nätet. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2006-09-13 § 114 att uppdra till samhällsbyggnadskontoret att genomföra en detaljplanprövning kring kv Åran, Nätet och att begära tidigt samråd hos länsstyrelsen i enlighet med upprättad skrivelse.

Övriga beslut

Vattendom för På Gränsen-området och dess projektering har meddelats av Finsk-Svenska Gränsälvscommissionen, 2002-06-28, M25/01, domen har behandlat frågan om Natura 2000. Domen anger att anläggning skall utformas så att det klarar vattenståndet NN +4,35 m, d v s RH00 +4,15 m (RH00 är rikets höjdsystem i Sverige).

Vattendom för Stadsvikens inflöde genom inpumpning av vatten från Torneälven, reglerat utflöde från södra delen av viken till älven liksom vattenomsättningen i viken regleras i dom meddelad av Finsk-Svenska Gränsälvscommissionen, 1997-12-18, M19/96. Ingen av dessa parametrar påverkas. Den tekniska regleringen med dammar och inpumpning av älvvatten i Näränperä medför att vattenytan kan hållas på tillräckligt hög nivå för att undvika olägenheter. Vattenytan i Stadsviken upprätthålls med dammar vid utloppet till älven.

Figur 2. Planillustration och översikt över planområdet samt närliggande områden som länkas samman med gång- och cykelstråk och lokalgator. Romersk siffra anger antalet rekommenderade våningar.

FÖRUTSÄTTNINGAR, FÖRÄNDRINGAR OCH KONSEKVENSER

Natur, geoteknik

Den befintliga marken består av anlagd parkmark med fördröjningsdamm av dagvatten från närområdet.

Geoteknisk undersökning för planområdet visar att grundförstärkande åtgärder krävs för att bygga ut planområdet.

En geoteknisk undersökning har av SWECO VBB, Luleå, genomförts i december 2004. Jordprofilen i området består av 0,5-1,5 m fyllning som underlagras av 0-2 m sediment bestående av sulfid, lera och silt. Moränen ligger på ca 1,5-2,5 m djup under markytan. Moränen är av typen sandig, siltig morän, siltig morän eller siltmorän.

Det geotekniska utlåtandet rekommenderar:

- För kommande byggnader föreslås urgrävning till fast lagrad morän och därefter grundläggning på en packad fyllning av friktionsjord.
- All fyllning skall föregås av vegetationsavtagning.
- Grundläggning på tjälad jord får ej ske. Moränen och silten är tjälfarlig och därför bör erforderlig tjälisolering utföras runt byggnadernas hörn samt under kalla byggnadsdelars golv.
- Under byggnaden utförs dräneringsåtgärder i form av dräneringsledningar samt dränerande och kapillärbrytande skikt under och omkring byggnaden i normalt utförande enligt kap CEF (CEF.21, CEF.211 och CEF.2112) i Anläggnings AMA 98. Som materialskiljande lager under det dränerande kapillärbrytande lagret rekommenderas att en geotextil med bruksklass 2 läggs ut.
- Tjälfarligheten bör även beaktas vid dimensionering och anläggandet av hårdgjorda ytor. T.ex. bör ytor känsliga för tjällyftning tjälisoleras eller också grävs den tjälfarliga jorden bort ned till tjälfritt djup och ersätts med sand.
- Vid dimensionering av överbyggnader för hårdgjorda ytor, t.ex. Infarterna, bör terrassmaterialet hänföras till materialtyp 4A och tjälfarlighetsklass 3 enligt tabell CE/1 i Anläggnings AMA 98. Vid dimensionering av grönytor på naturlig jord rekommenderas terrassmaterialet tillhöra materialgrupp 13a enligt tabell CE/2 i Mark AMA 98.
- I produktionsskedet skall det kontrolleras att de verkliga jord- och grundvattenförhållandena stämmer överens med det som projekteringen baserats på.

Rekommendationer från den geotekniska undersökningen skall iaktas och särskilt beaktas i bygglovskedet.

Ett område för anlagd parkmark finns i direkt anslutning till det cirkulära torget och översvämningstågen. Denna bör lämpligen utformas med låga växter för att sikten från infarten och lokagatan in mellan kv Nätet och Åran skall vara fri ut mot gränsparken.

Bebyggelseområden

Området är i dagsläget till största del obebyggt. Bebyggelse finns på Vakten 16. Byggnaden har tidigare varit tullhus men är i dag i privat ägo. Gällande översiktsplan för Haparanda stad har ett särskilt kapitel om bevarande av byggnader runt om i kommunen och denna anger inga särskilda skäl för att bevara byggnaden på Vakten 16 i nuvarande skick. Något sådant resonemang har inte heller framförts av varken kommun, fastighetsägaren eller andra remissinstanser under framtagandet av bevarandeplanen.

Bebyggelsen skall knyta samman Haparanda centrum med det nya På Gränsen-området. Byggnaderna som planeras utformar en axel mot Gränstorget på norra sidan av väg E4.

De olika byggnadsvolymererna har numrerats B1-7 för ökad tydlighet enligt figur 2.

All bebyggelse som är fuktkänslig får inte anläggas på lägre nivå än +4,35 NN, d v s RH00 +4,15 m (RH00 är rikets höjdsystem i Sverige).

B1 (Vakten 16) utökas med en byggrätt från befintliga två våningar till tre samt möjlighet till utbyggnad i anslutning till det kvadratiska torget. Bottenvåningen är lämplig för restauranger med möjlighet till uteservering och övriga våningar för kontor eller bostäder. Volymen B2 ramar in den norra sidan av det kvadratiska torget och kan bebyggas i upp till tre våningar. B2 har också möjlighet till restauranger med uteplatser på torgytan. B1 och B2 har möjlighet att inreda för kontorsverksamhet eller bostäder i de övriga våningarna ovanför bottenvåningen. Både B1 och B2 illustreras med ett möjligt arkadindrag för uteservering under tak.

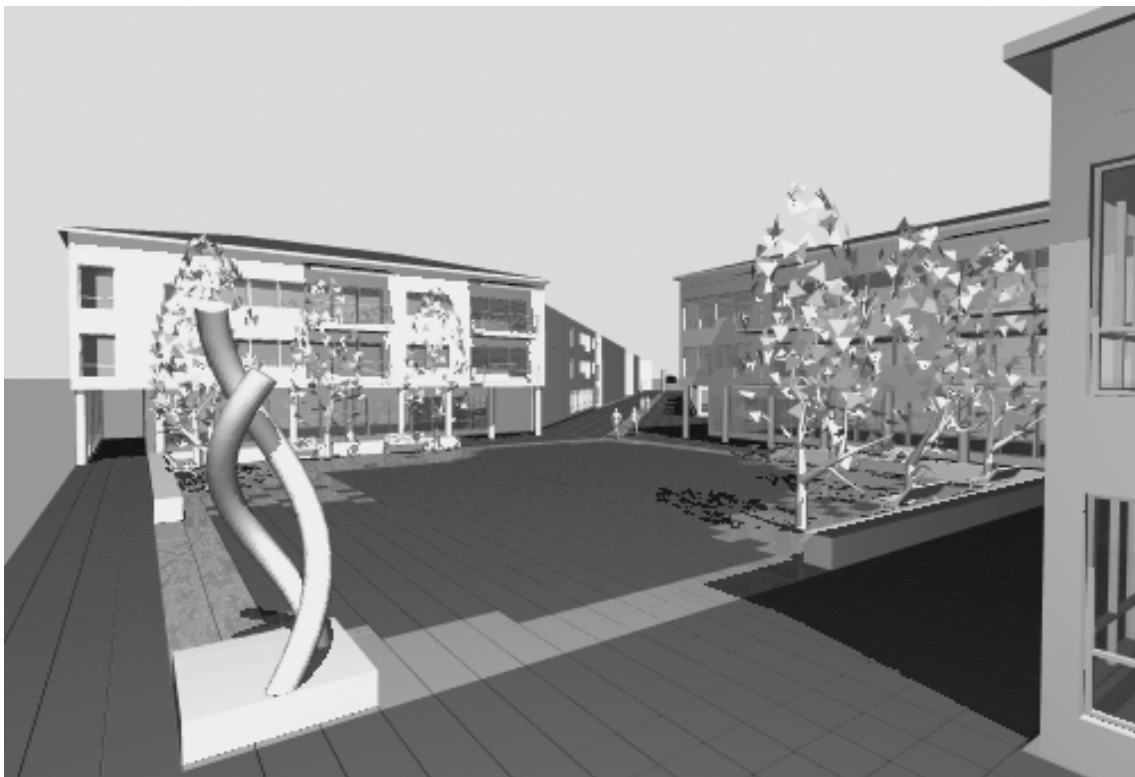
Volymerna B3-B5 tillåts uppföras i tre våningar där bottenplanet lämpligen används för handelsverksamhet eller restaurang och de resterande våningarna för bostäder. Blandningen av dagverksamheter och bostäder samt kvällsrestauranger skapar liv och rörelse i området under hela dygnet samt året.

Volymerna B2 och B4 har en bredd på ungefär 11 meter. Avsikten är att de skall innehålla genomgående trapphus med en lägenhet på var sida. Tack vare smala byggvolymerna kan bättre kontakt erhållas och genomsikt från parkeringsområdet i väster till gågatan blir möjlig. På andra sidan av gågatan (volymerna B3 och B5) finns inte samma behov utan här kan byggnaderna ges ett större djup med t ex 3 lägenheter från varje trappplan. Det större byggdjupet möjliggör även ett indraget våningsplan högst upp mot gågatan.

Figur 3. Illustration från sydvästra hörnet av det kvadratiska torget med vy längs gågatan på väg mot översvämningsbågens samt väg E4. Byggnaderna närmast torget kan utformas med arkad indrag i bottenvåningen för skapandet av uteservering under tak. Vänster i bild syns volym B2 samt till höger B1. MAF Arkitektkontor AB.

Figur 4. Illustration från sydvästra hörnet av det kvadratiska torget med vy längs gågatan på väg mot översvämningsbågens samt väg E4. Byggnadsvolym B2 visas till vänster med efterföljande volym B4 längs gågatan. Till höger i bild skymtar volym B1. MAF Arkitektkontor AB.

Väster om B2 och B4 finns parkeringsytor för både handel och bostäderna.

Öster om B3 och B5 finns utrymme för parkeringsytor samt möjlighet att uppföra carportar för bostäderna. Carportarna får uppföras under förutsättning att de skall vara enkla att nedmontera eller flytta vid behov eftersom de ligger på underjordiska ledningar (VA, fjärrvärme m m) under parkeringsytan. Utformningen av dessa skall särskilt beaktas vid bygglovansökan.

Volymerna B1-B5 skall bebyggas med fasad mot det kvadratiske torget respektive gågatan för att skapa ett gaturum samt en lämplig storlek på torget. Huvudentrén till bottenplanets verksamheter skall vara placerad med ingång från torget alternativt gågatan.

B6 får uppföras i fem våningar och omgärdar det cirkulära torget som ansluter till översvänningsbågen. Verksamheter i bottenplan kan vara handel alternativt restauranger med möjlighet till uteserveringar. Övriga våningar kan användas för kontorsverksamhet och eller bostadsändamål. Översta våningen ger möjlighet att inreda relaxutrymmen.

B7 tillåts samma byggnadshöjd (17 meter) som köpcentrumet på kv Patan norr om väg E4. Mellan kv Nätet och väg E4 skall en mur eller vall skall uppföras som stoppar ansamling av brännbar vätska och tung gas som kan förekomma vid olyckor med farligt gods. Dike som kan fördröja utsläpp skall inte förekomma mellan körbanan och kvarteret. Fönster är tillåten i fasaden mot väg E4. Närmaste avståndet till körbanans kant på väg E4 och fasad på B7 är som minst 22 meter men till resterande delar av fasaden 25 meter. Bottenplanet är avsett för parkeringsytor.

B7 begränsas av en tillfällig användning (genomfart) vid den planerade flytten av väg E4. Den nya permanenta väg E4 beräknas vara färdig 2008-11-01 och därefter övergår den tillfälliga användningen av markområdet till centrumverksamhet.

Etapputbyggnad är tillämpbar och kan utföras från södra till norra delarna av planområdet.

Vattenområde

Kommunen har vattendom av Finsk-Svenska Gränsälvscommissionen sedan 2002.

Vattendom berör även igenfyllnad av dammen och kommunen förutsätter att rättsläget är tydligt och att meddelade domar gäller och påminner om att det fortsatt är Finsk - Svenska Gränsälvscommissionen som hanterar dessa frågor i berört område. Kommunen har i flera rättsfall sett det som mycket tydligt att det är Finsk-Svenska Gränsälvscommissionen som har mandatet inom detta område och således hanterar dessa frågor. Kommunen avser följa meddelad vattendom utan avvikelser för samtliga planer inom domens område, en konsekvens är att vattenspegeln i Tullparken till största delen fylls igen.

Trafik

Trafiksäkerhet är en prioriterad fråga i Haparanda kommun och styr valet av korsningstyper för infart till kvarteren. Cirkulationsplatser är mycket fördelaktiga vid de ojämna trafikflöden som kan förekomma inom planområdet.

Kollektivtrafik finns vid närliggande busstation på västra sidan av Storgatan.

Väg E4

Trafiken på E4:an över gränsen uppgick år 2002 enligt svenska Vägverkets räkningar till 11 300, varav 540 tunga fordon (knappt 5 %). Den genomfartstrafik som passerar genom både Haparanda och Torneå är liten, mindre än 1000 fordon per dygn.

Redan sedan tidigare gestaltungsprogram samt utredningar har en flytt av väg E4 diskuterats. Dagens befintliga sträckning inkräktar på kvartersmark och en flytt förutsätts i denna detaljplan. En tillfällig sträckning kommer först att anläggas och denna kommer att påbörjas efter detaljplanen för kv Patan m fl har vunnit laga kraft (2006-11-21) och därefter användas fram till 2008-11-01 då området övergår till kvartersmark.

Lokalgata, Storgatan

Lokalgatan som sammanbinder centrum med På Gränsen-området, Storgatan, löper genom hela planområdet och blir den huvudsakliga länken för lokal fordonstrafik mellan Haparanda och Torneå.

En tvåfältig sektion för Storgatan är tillräcklig med hänsyn till kapacitet och framkomlighet. Möjligtvis kan en fyrfältig sektion erfordras om trafik tillväxten blir mycket kraftig dvs trafikmängderna större. Storgatan föreslås därför initialt bli utformad som en tvåfältig gata. Med relativt enkla medel kan vägen i en framtid breddas till fyra körfält.

Infart till planområdet

Infart till planområdet sker från Storgatan genom en cirkulationsplats. Lokalgatorna riktas om så att sikten förbättras och korsningen blir mer trafiksäker.

Infart till de östra byggrätterna

Infart till de östra byggrätterna sker över den allmänna gågatan och begränsas så att endast trafik för de boende på det aktuella området får trafikera och därmed hålls trafikbelastningen låg över gågatan.

Parkeringsbehov

En stor del av attraktiviteten ligger i antalet parkeringsplatser som inte bör vara för lågt. Om parkeringsunderskott uppträder i anslutning till området kan potentiella kunder istället välja andra områden för inköp av varor och tjänster.

För handel rekommenderas 35 parkeringsplatser, kontor 20 platser och för bostäder 10 platser per 1000 m² våningsyta.

Byggnads- volym	Bottenyta	Antal våningar	Total våningsyta	P-behov (handel)	P-behov (bostäder)	P-behov (kontor)	P-behov TOTALT
B1	990	3	2970	35	0	40	74
B2	595	3	1785	21	0	24	45
B3	380	3	1140	13	8	0	21
B4	360	3	1080	13	7	0	20
B5	370	3	1110	13	7	0	20
B6	1180	5	5900	41	0	71	112
B7	1930	3	5790	0	0	116	116
TOTALT	5805		19775	136	22	250	408

Beräknade parkeringsytor på kv Nätet (B6-B7) uppgår till ca 191 parkeringsplatser. Antalet på västra delen av kv Åran ger ca 84 samt den östra ca 28 parkeringsplatser. Sydost om volym B1 finns plats för ca 33 parkeringsplatser alternativt carportplatser. Totalt antal platser inom planområdet uppgår således till ungefär 336 parkeringsplatser.

De övre våningarna på byggnadsvolymer B1, B2 och B6 kan uppföras för kontor alternativt bostäder. Parkeringsberäkningen grundar sig på att dessa våningar inreds för kontor eftersom parkeringsbehovet är större för kontor än för bostäder men båda ändamålen är tillåtna.

Eftersom planområdet ligger i nära anslutning till andra målpunkter samt relativt stadsnära kan antalet framräknade parkeringsplatser reduceras med ca 10 procent för samparkering på andra ytor samt möjlighet till att välja andra transportsätt än med personbil. Detta leder till att det inom planområdet krävs ca 367 parkeringsplatser istället för de framräknade 408 platserna.

Parkeringsberäkningen visar att det erforderliga antalet parkeringsplatser inom planområdet inte till fullo kan tillgodoses, underskott på 31 parkeringsplatser finns. Beroende på efterfrågan på lokaler för kontor eller handel kan bostäder istället inredas i B1, B2 och B6 vilket minskar efterfrågan på parkeringsplatser.

Friytor och grönområden har prioriteras framför parkeringsytor vid planläggningen. Friytor finns också i direkt närhet till planområdet, i Gränsparken samt Älvsstranden. Vid eventuellt underskott av parkeringsplatser som framkommer under bygglovskedet kan parkering hänvisas till närliggande fastigheter genom parkeringsköp eller dylikt.

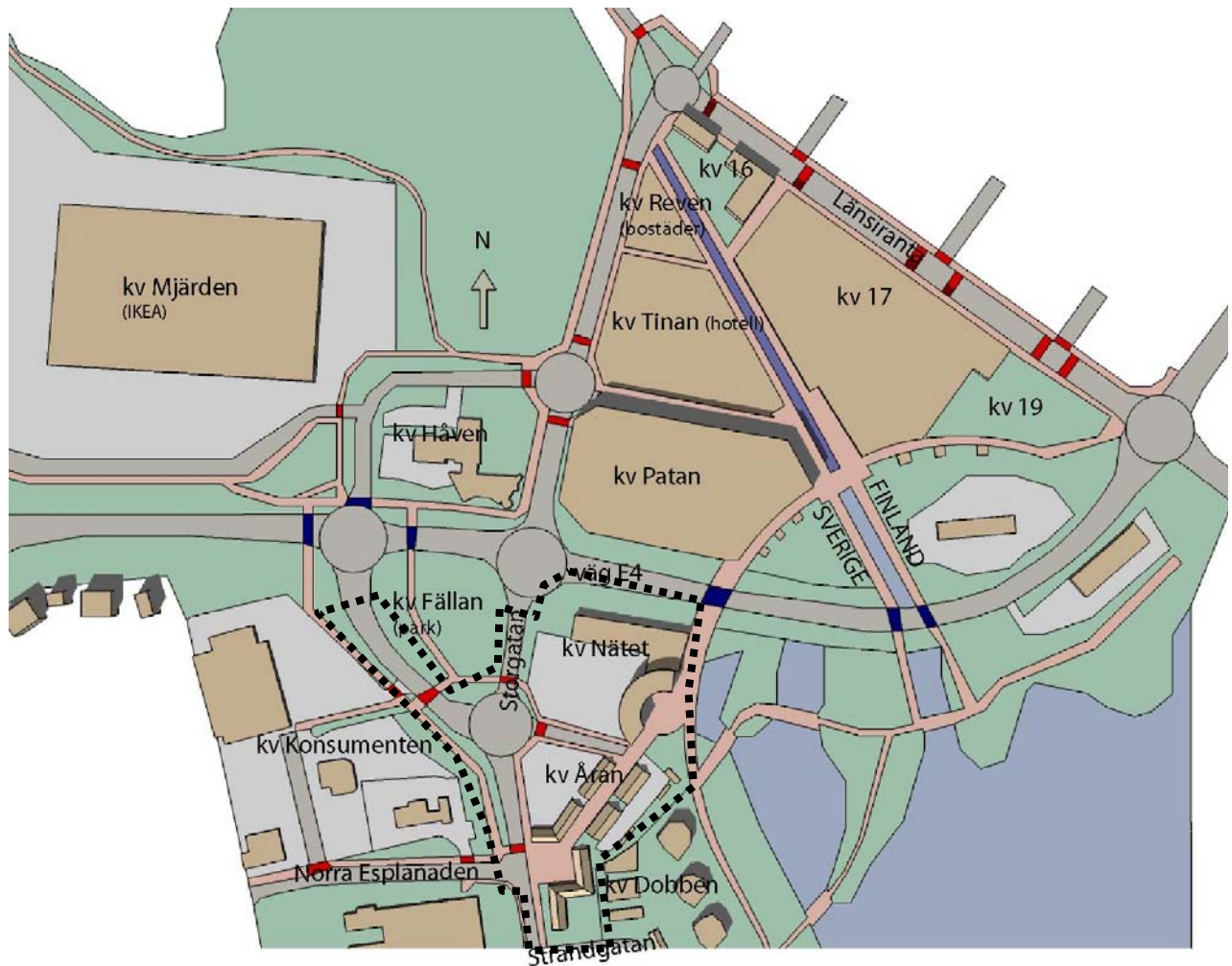
Utfartsförbud

Längs hela Storgatan samt väg E4 har planen försetts med utfartsförbud för att samla fordonstrafiken till området på lokalgatan mellan kv Nätet och Åran.

Gång- och cykelvägar

Genom planområdet skall framkomlighet till fots och med cykel vara enkel. Bågen som spänner mellan Sverige och Finland är avsedd för gång- och cykeltrafik och denna knyts samman med den planerade gågatan genom planområdet.

Kartan nedan visar hur planområdets gång- och cykelnät sammanlänkas med det befintliga gång- och cykelnätet i Haparanda.

Figur 5. Översiktskarta över det lokala gång- och cykelnätet för På Gränsen-området. Övergångsställen är markerade med röd färg och gång- och cykeltunnlar i blått. Planområdet inringat med punktmarkering. Bild MAF Arkitektkontor AB.

Risker

Detaljplanen reglerar avstånd mellan körbanan och kv Nätet. Därefter finns specifika åtgärder som rekommenderas för de båda avstånden. Nedanstående tabell är hämtad ur den riskanalys som upprättats för kv Patan (norra sidan av väg E4) av WSP Brand- och Riskteknik, Stockholm, daterad 2006-07-06, och för kv Nätet antas samma regleringar vara tillämpliga.

Typ av åtgärd	Gemensamma åtgärder	
	15 och 25 meter	Åtgärder specifika för 25 meter
Ventilationssystem	Luftintag placeras högt och vänds bort från väg E4 samt förses med möjlighet till manuell avstängning	
Entréer och utrymningsvägar	Utrymningsstrategin dimensioneras med hänsyn tagen till utrymningssäkerheten vid en olycka som blockerar fasad mot väg E4	
Byggnadskonstruktion		Fasaden utförs i obrännbart material alternativt brandklass EI 30.
		Eventuella fönster utförs i brandklass EI 30.
Utformning längs väg E4	Skydd mot avkörning, strålning samt vätskeutsläpp.	
	Ansamling av brännbar vätska och tung gas mot planområdet förhindras	
	Området mellan väg E4 och planområdet undanröjs från vassa föremål så som stenar och andra objekt som kan orsaka utsläpp vid en eventuell olycka	

”Förutsatt att föreslagna åtgärder vidtages bedömer WSP Brand- och Riskteknik att planerad bebyggelse är acceptabel ur personsäkerhetssynpunkt med avseende på risker relaterade till farligt godstransporter. Trots att det ur individrisksynpunkt är acceptabelt att placera byggnaden 10-15 meter från väg E4 rekommenderar WSP Brand- och Riskteknik ändå att byggnaden placeras mer än 20 meter från vägen. Detta eftersom många av konsekvenserna understiger 20 meter.” WSP Brand- och Riskteknik, Stockholm, 2006-07-06.

Mellan körbanan och kvarteret skall en granitmur eller vall med motfyllnad uppföras som stoppar ansamling av brännbar vätska och tung gas. Dike som kan fördröja utsläpp som inte skall förekomma mellan körbanan och kvarteret. Mellan fasaden på byggandsvolym B7 och väg E4 skall vara en plan yta utan lutning mot byggnaden och bör gräsbesås.

Avståndet i detaljplanen mellan körbanan på väg E4 och närmaste fasad är till största del 25 meter (ett mindre område i det nordvästra hörnet har avståndet 22 meter) och restriktioner införs på plankartan att fasaden skall utföras i obrännbart material alternativt brandklass EI 30 och att eventuella fönster utförs i brandklass EI 30.

Efter samrådet har kommunen beställt en ytterligare riskanalys för planområdet som kompletterar den framtagna riskanalysen för kv Patan (norr om väg E4). Kompletterade riskanalys för Åran och Nätet, 2007-03-12, föreslår följande åtgärder:

Utformning av E4

För att minska riskerna med transporter av farligt gods bör den del av vägen som passerar planområdet utformas på sådant sätt att sannolikheten för att en trafikolycka inträffar minimeras. Detta är en åtgärd som inte är möjlig att reglera i detaljplanen, men

som bör beaktas i samband med den trafikomläggning av E4 som beräknas vara färdigställd under 2008.

För att minimera sannolikheten att godstransporter ska nå planområdet ska ett avåkningsskydd eller liknande uppföras mellan väg och bebyggelse. Likaså bör utsläpp av brandfarlig vätska och tunga gaser förhindras att rinna mot och ansamlas vid planerad bebyggelse. Den mur som finns angiven i planbestämmelserna bör utformas utan "vassa" hörn för att undvika att läckage uppstår vid en eventuell avåkning.

Markanvändning

Då konsekvensen av en olycka som regel blir lägre vid vistelse inomhus bör markanvändningen inom planområdet utformas så att stadigvarande vistelse inte uppmuntras i områden som vetter mot E4. Detta gäller framför allt området mellan E4 och B7, men även de delar av planområdet som ligger parallellt med B7.

Byggnadstekniska åtgärder

Entréer och utrymningsvägar bör inom 50 meter från E4 placeras vända från vägen för att möjliggöra en tillfredsställande utrymning av byggnaden i händelse av en olycka på E4. Utrymningsstrategin dimensioneras med hänsyn tagen till utrymnings säkerheten vid en olycka som blockerar fasad mot väg E4.

Fasader på B7 som vetter mot E4 bör utföras utan brännbara material. Likaså bör fönster utföras så att de kan tåla en brand under 30 minuter.

Slutsats

Med utgångspunkt i valda värderingskriterier visar genomförda beräkningar att den individrisk som råder för planområdet befinner sig i det s.k. ALARP-området. Trots att risknivån bedöms vara låg har förslag till åtgärder tagits fram avseende de byggnader som finns placerade inom 50 meter från vägen. Detta till följd av att risker inom ALARP-området bör åtgärdas så långt som detta är rimligt utifrån kostnad/nytta, samt till följd av den rimlighetsprincip som nyttjas vid värdering av risk, vilken innebär att alla risker som med rimliga medel kan elimineras eller reduceras alltid skall åtgärdas.

Buller

De ekvivalenta bullernivåerna för husen längs väg E4 kommer att få bullernivåer mellan 63-55 dBA enligt *Genomförandeplan, Miljöutredningar för På Gränsen/Rajalla*. Bestämmelse har införts om att fasad mot väg E4 på kv Nätet skall dämpa minst 38 dB(A) för att minska det överstigande vägtrafikbullret. Värdet 38 dB(A) erhålls med dämpningar i fasad samt vid val av fönstertyp.

Teknisk försörjning

Planområdet kan anslutas till kommunalt fjärrvärme-, vatten- och avloppsnät. Avfallshantering sköts via den kommunala renhållningen.

Flertalet underjordiska ledningar korsar planområdet och alla ledningar skall skyddas med ledningsrätt i en lantmäteriförrättning.

Dagvattenfrågan har utretts ytterligare och utredningen har skett av SWECO VBB, Luleå. Denna visar att dagvattensystemet måste ledas om men kan sammanfogas med befintliga och nya ledningar inom planområdet.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Arbetet med planhandlingarna har utförts av MAF Arkitektkontor AB på uppdrag av Haparanda kommun. Planhandlingarna har upprättats tillsammans med Haparandas Stadsarkitekt, Kenneth Söderlund, samt personal vid Samhällsbyggnadskontoret Haparanda kommun samt Planeringschef Göran Wigren, Haparanda stad.

MAF Arkitektkontor AB, Luleå
Upprättad januari 2007, reviderad mars 2007

Planförfattare:

AnneLie Vesterlund
Samhällsplanerare

Kenneth Söderlund
Arkitekt